

FOR
Freedom
AND
Justice...

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN HOME
CAN IN SPIRIT
FOREIGN IN LANGUAGE ONLY

NO. 155

VESTITA IZ SLOVENIJE

SMRTNA ŽETEV V SLOVENIJI je v "novi" svobodi vedno večja. Dan za dnem bremo o novih smrtnih odsobbah. Partizanski pesnik Župančič bi mogel zapeti tudi sedaj, kot je nekoč: Grobovi tulijo kot nematina žrela. Gotovo ni bilo v zgodovini slovenskega naroda dobe, da bi bilo poslanih pred puške toličko ljudi kot v zlati komunistični svobodi. Ali smo Slovenci tolički zločinci ali smo prišli v roke toličkih zločincev, da mora kri neprestano teči?

V LJUBLJANI PET NA SMRT OBSOJENIH. — 3. julija so bili pri okrožnem sodišču v Ljubljani obsojeni sledči na smrt: Zdravko Rijavec, doma iz Savodinja, okraj Škofja Loka, 23 let star, bivši domobranec; Stanko Kovač iz okolice Škofje Loke, star 20 let, domobranec; Ivan Pančur, doma iz Šmartna v Tuhinjski dolini, star 23 let, domobranec; Janez Kegu iz Srakovlj pri Kranju, star 35 let; bil je poprej partizan; Angela Jakoš iz Bizovika pri Ljubljani, stara 24 let. Vsi ti so obtoženi, da so bili eni ali drugi način v zvezi z onimi trojkami, ki so prišle v aprilu iz Koroške in katerih ena je ubila komunističnega divjaka Mojščeka. Angela Jakoš je baje dala hrano in zatočišče trem.

Sprejeta sta zakona o nadzorstvu kreditov in gradbi stanovanj

Washington. — Poslanska zbornica je sprejela protiinflacijski zakon kakor so ga predlagali republikanci. Zakon predvideva omejitve obročnih nakupov in bančnih kreditov, vendar v mnogo manjšem obsegu, kakor jih je predlagal predsednik Truman. Senat pa je glasoval o zakonu za pospeševanje graditve cenenih stanovanj. V smislu tega zakona naj bi se zgradilo 500 tisoč stanovanj v prihodnjih petih letih. Zakon postavlja program posojil, s katerimi naj bi se odpravili in popravili zanesljivosti deli mest. Zakon predvideva dolgoročna posojila za nizke obresti in tudi podpore za graditev stanovanjskih hiš na farmah. Posebne olajšave predvideva zakon za graditev stanovanjskih hiš za vojne vetrane.

Irl na dan

Konvencija ameriške komunistične stranke je odobrila kandidaturo Henryja Wallacea. Menda ja, saj so negovo platformo spisali komunisti in kot slišimo, je pomagal tudi Lojze Adamič. Potrdila jo je tudi Žosia Zakrajšek.

Demokratska stranka, od Rooseveltove naprej, je precej božala, komuniste. Depublikanski kongres je začel zdaj s čistko. In če bo izvoljen republikanski predsednik, bo začela peti velika metla po tovariših. Saj menita komunisti prav to hočejo, ker se na vso moč trudijo, da bi ne bili izvoljen demokrat Truman.

Vedno lepe slišimo o Lojetu Adamiču. NYT prinaša, da so mu komunisti prej pregledali rokopis za knjigo, predno jo je dal v tisk. Čudno, da take senzacne vesti še niso dosegle slovensko tovarisko časopisje v Ameriki. Vroče je, vroče...

IZ CLEVELANDA ODPOTUJEJO NA KONVENCIJO ABZ

V Ely, Minnesota, prične v četrtek 12. avgusta konvencija Ameriške bratske zveze (ABZ). To bo njena 18. redna konvencija. Iz Clevelandja odpotujejo v torek kot delegati in delegatinje sledči:

Za društvo Janeza Krst. 37: Charles Vrtovšnik in Jože Grdin.

Za društvo Janeza Krst. 71: Ivan Kapelj in Anton Baraga.

Za društvo Marije Vnebovezne 103: Anna Walter.

Za društvo Napredek 132: Anna Prosen in John Tanko.

Za druščavo Jutranja zvezda 137: Dorothy Strniša.

Za društvo Ilirska vila 173: Frank Beniger.

Za društvo George Washington 180: Pauline Sterniša.

Za društvo Betsy Ross 186: Katherine Krall.

Želimo jim mnogo uspeha in prav veselo bivanje v zeleni Minnesoti.

Arabi žele mir in sporazum v Palestini

Cairo. — Transjordanski kralj Abdulah je oznanil novo politiko Arabcev glede Palestine. Dejal je, da bi Arabci želeli popolen uspeh posredovalcu Zveze narodov grofu Bernardotte, da bodo arabski zastopniki vsake njegove predloga, ki bodo šli za tem, da se dosegne stalen mir v Palestini, z vso skrbjo premislili in se o njih razgovorili s posredovalcem in z vsemi prizadetimi skupinami. Arabci ne bodo obdili nobenega možnega sporazuma, ki bi varoval pravčno rešitev in bi onemogočil nepotrebljeno prelivanje krvi. Posebno je kralj hvalil prizadevanje grofa Bernardotte, da bi se hitro in dobro rešilo vprašanje arabskih beguncov iz Palestine.

Ponoven sestanek ambasadorjev z sovjetskim zunanjim ministrom

Moskva. — Ameriški, britanski in francoski ambasador so imeli skupno konferenco z zunanjim ministrom Molotovom. Konferenca je trajala preko treh ur. Niso zopet dali nobene izjave o vsebini razpravljanj. Jasno pa je, da so ambasadorji predložili stališča svojih vlad na predloge Stalina in Molotova glede berlinske krize, rešitve sporov glede Nemčije in drugih spornih točk v Evropi. Takoj po razgovoru z Molotovom so trije ambasadorji imeli daljšo sejo v poslopu ameriške ambasade in poslali poročilo svojim vladam.

NOVI GROBOVI

Frank Zver

V cvetu mladosti, šele 21 let star, je umrl Frank, ljubljeni sin Štefana in Ane Zver, 5915 Quimby Ave. Poleg staršev zavuča tudi brata Janeza in Jozefa, sestre Mrs. Kristino Garvas, Mrs. Veroniko Ziemski in Helenu. Pogreb bo 9. t.m. iz Golobovega pogrebnega zavoda ob 8:30 zjutraj v cerkev sv. Pavla ne 40. cesti, kjer bodo zaposleni Slovenec neznanostno, komaj okoli 50 oseb.

Dne 15. 9. 1947. je stopila v veljavno mirovna pogodba z Italijo in je bilo ustanovljeno Svetovno Tržaško Ozemlje (STO).

Statut za to ozemlje je določil slovenščino enakopravni uradni jezik z italijanščino; čl. 4 pa določa, da mora ustava zagotoviti vsem osebam na ozemlju, ne glede na njihovo narodnost ali jezik, uživanje človečanskih in osnovnih pravic, kakor pravico na zemlji v zgajo. Po členu 26. se morajo nameščati uradniki le na podlagi sposobnosti in poštovnosti.

John Tomšič

Po dolgi in mučni bolezni je preminul poznani John Tomšič, star 74 let, stanujoč na 18017 Hillgrove Rd. Poprej so živel na 16318 Parkgrove Ave. Tukaj zavuča žaljivo soproga Margaret rojena Cesnik, sina Frank in Edward, vnuka, brata Robert v Helper, Utah, ter več sorodnikov. Rojen je bil istotam kot soproga v vasi Bač, fara Knežak pri St. Peteru na Krasu kjer zavuča brata Antona in več sorodnikov. Tukaj je bival 48 let ter je bil član Dr. Naprej št. 5. Poprej je delal v Fisher Body 20 let. Pogreb bo v sredo popoldne ob 1:00 uri iz Jos. Zele in Sinovi pogrebnega zavoda na 548 E. 152 St., ter na to na Highland Park pokopališče.

Mary Majer

V soboto zjutraj je preminula v St. Alexia bolnišnici dobro poznana Mary Majer, po domače Restova mati, pri hiši pa kot Jurčkova. Doživelja je 77 let. Stanovala je 829 E. 209 St. Euclid, Ohio. Rojena je bila v vasi Hinje pri Žužemberku od koder je prišla sem pred 50 leti. Tukaj zavuča sine, Frank, John, Edward; hčeri Mary Gramc in Ann Saifred, in sestro Josephine Fink. Njen sošolg Frank je preminul pred 5 leti.

Bila je članica društva Srca Marijinega. Zenske Zveze št. 14, Oltarnega Dr. sv. Kristine in St. Nikolai štev. 22 CFU.

Pogreb bo v torek zjutraj ob 9 uri iz Svetkovega pogrebnega zavoda v cerkev Sv. Kristine in St. Nikolai.

Proti riskantnim igram

Washington. — Federalna kontrolna komisija prepoveduje vsako objavljanje loterij, srečevalov in vseh iger z denarjem,

ki je v njih vse odvisno od slučaja in "sreče." Radijske oddajne postaje bodo doble posebna navodila glede teh objav.

Škof Griffin umrl

Springfield. — Umrl je po kratki bolezni katoliški škof v Springfield, Most Rev. Msgr. James A. Griffin. Bil je 65 let star.

NE ZAPOSTAVLJAJTE SLOVENCEV V TRSTU

Spomenica, ki jo je poslala slovenska demokratska zveza ameriški in britanski vlad — Slovenci so v Trstu domače prebivalstvo — Zahtevajo svoje sole in enakopravne pravice z Italijani

Zavezniška vojaška uprava (ZVU) zapostavlja Slovence v uradih

V svojih lastnih uradih je ZVU zaposlila od 1945. do 1947. nekaj Slovencev kot tolmače, prevajalce, v službi obveščanja javnosti potom tiska in radija. Spričo skupnega števila osebj ZVU (okrog 1000) je število takoj zaposlenih Slovenec neznanostno, komaj okoli 50 oseb.

Dne 15. 9. 1947. je stopila v veljavno mirovna pogodba z Italijo in je bilo ustanovljeno Svetovno Tržaško Ozemlje (STO).

Statut za to ozemlje je določil slovenščino enakopravni uradni jezik z italijanščino; čl. 4 pa določa, da se onemogoči Slovencem vpis v občinske sezname stalnega prebivalstva in tem zvezane pravice. 2) uradno prakso, da se onemogoči Slovencem zaposlitve na ozemlju in s tem v zvezi, da se odstrani iz službe še ono nesorzazerno malo število slovenskih nameščencev, kar jih je sedaj.

vensko prebivalstvo tržaškega ozemlja pričakovati, da se bodo po 15. 9. 1947. uveljavili vsaj najnujnejši ukrepi v smislu statuta, ki mu garantira narodno enakopravnost. To se ni zgodilo. Nasprosto kažejo izvršni ukrepi in praks, da so zavezniški, ameriški in angleški uradniki v Trstu krivljeni proti Slovenec.

Prišlo je tako daleč, da je ogrožena slovenska osnovna življenska pravica v Trstu. V dokaz temu navajamo: — 1) uradno prakso in zakonske ukrepe, ki skušajo onemogočiti Slovenec vpis v občinske sezname stalnega prebivalstva in tem zvezane pravice. 2) uradno prakso, da se onemogoči Slovencem zaposlitve na ozemlju in s tem v zvezi, da se odstrani iz službe še ono nesorzazerno malo število slovenskih nameščencev, kar jih je sedaj.

Z vredno sta se poročila v cerkvih sv. Vida Miss Dorothy Trebec in Harry Gray. Nevesta je hčerkica poznane družine Mr. in Mrs. Joseph Trebec, 1255 E. 61 St., ki vodi mesnicu na E. 55 St. Ženin je sin družine Gray iz 403 E. 152 St. Novoporočenca sta se podala na ženitovanjsko potovanje in ko se vrneta bosta živela pri nevestinih starših. Mlademu paru vse najboljše v novem stanu.

30. dan

Sv. misa za 30. dan smrti bo za Mrs. Antonio Levstik v cerkvi sv. Vida ob 7:45 a.m. ur v torek, 10. avgusta 1948. Obisk v uradu — Včeraj nas je obiskal naš naročnik John Bojanc iz Pittsburgha, Pa. Ž njim so bili zetinci, Mr. in Mrs. John Golub, ter njiju dve hčerki. To je bilo prvič, da je bil Mr. Bojanc v Clevelandu. Naša metropola jim je bila prav všeč.

Obisk iz Joliet —

V soboto nas je obiskal Matt Slana, gl. blagajnik KSKJ. Včeraj se je udeležil jednotinskega dneva v Lorainu. Zemljiški davki —

Okraini blagajnik John J. Boyle naznanja, da bo njegov urad začel pobirati zemljiške davke na Notranjskem. V spremstvu Milaveco Francke in Ruskin Pepce je Johana obiskala mnogo Meniševcev po Clevelandu in tudi Grmkovega Japčka. Johana se je odpeljala včeraj nazaj v Chicago, kjer ima svoj dom. Prav lepa hvala za prijatelj obisk.

Iz bolnišnice —

Agnes Faletič, 5512 Carry Ave. se je povrnila iz bolnišnice, kjer je srečno prestala operacijo. Tem potom se zahvaljuje za obiske in onim, ki so darovali kri, da so jo ohranili pri življenju.

Kardinal Sibilia umrl

Rim. — Umrl je kardinal Enrico Sibilia. Bil je star 87 let. Z njegovo smrto se je število članov kardinalske kolegije znižalo na 59; od teh je 22 Italijanov in 37 drugih narodnosti. Kardinal Sibilia je bil najstarejši član kardinalske kolegije. Večino svojega življenja je bil v diplomatski vaticanjski službi. Nazadnje je služil kot nuncij na Dunaju od leta 1923 do leta 1935. V kardinalsko čast je bil povisan 18. junija 1935. Znan je bil po svojih ponovnih nastopih proti pregađanju Cerkve v Sovjetski Rusiji.

Iz Češke je pribeljal v London

London. — Zbežal je iz Češke Dr. Jaroslav Stranski, bivši minister za pravosodje in podpredsednik vlade. Med vojno je bil v Londonu.

Izredno zasedanje kongresa končano

Washington. — Republikanska večina v zbornicu in senatu je sklenila, da se zaključi izredno zasedanje potem, ko se konča delo glede zakona o posojilu Zvezni narodov, zakona o nadzorstvu kreditov in zakona o pospeševanju gradnje malih stanovanj.

30. dan

Sv. misa za 30. dan smrti bo za Mrs. Antonio Levstik v cerkvi sv. Vida ob 7:45 a.m. ur v torek, 10. avgusta 1948.

Obisk v uradu —

Včeraj nas je obiskal naš naročnik John Bojanc iz Pittsburgha, Pa. Ž njim so bili zetinci, Mr. in Mrs. John Golub, ter njiju dve hčerki. To je bilo prvič, da je bil Mr. Bojanc v Clevelandu. Naša metropola jim je bila prav všeč.

Obisk iz Joliet —

V soboto nas je obiskal Matt Slana, gl. blagajnik KSKJ. Včeraj se je udeležil jednotinskega dneva v Lorainu.

Zemljiški davki —

Okraini blagajnik John J. Boyle naznanja, da bo njegov urad začel pobirati zemljiške davke na Notranjskem. V spremstvu Milaveco Francke in Ruskin Pepce je Johana obiskala mnogo Meniševcev po Clevelandu in tudi Grmkovega Japčka. Johana se je odpeljala včeraj nazaj v Chicago, kjer ima svoj dom. Prav lepa hvala za prijatelj obisk.

Iz bolnišnice —

Agnes Faletič, 5512 Carry Ave. se je povrnila iz bolnišnice, kjer je srečno prestala operacijo. Tem potom se zahvaljuje za obiske in onim, ki so darovali kri, da so jo ohranili pri življenju.

Kardinal Sibilia umrl

Rim. — Umrl je kardinal Enrico Sibilia. Bil je star 87 let. Z njegovo smrto se je število članov kardinalske kolegije znižalo na 59; od teh je 22 Italijanov in 37 drugih narodnosti. Kardinal Sibilia je bil najstarejši član kardinalske kolegije. Večino svojega življenja je bil v diplomatski vaticanjski službi. Nazadnje je služil kot nunc

This and That from Washington

By Congressman Frances P. Bolton

A steaming Washington greeted the reconvening Congress. Occasional light showers serve only to increase the unbearable humidity.

A generous quorum greeted the Speaker on Monday. There were no vacant seats on Tuesday when the two Houses met together to hear the President's message. Everyone rose and applauded as usual when each group, ending with the President himself, entered the Chamber. Then the Speaker announced, "The President of the United States." At that point it has been customary for the Members to rise again and applaud lustily. This time not one person rose, not one person, Democrat or Republican, applauded!

Upon the conclusion of the speech and the withdrawal of the Diplomats, the Speaker adjourned the joint meeting, Senators and Congressmen exchanged greetings and the press surged onto the floor for comments.

COMMITTEES have gone to work on the bills sent down from the White House and hearings are in progress. It seems somewhat incredible that neither the President nor his Special Assistant, Paul A. Porter, were aware that when Public Law 386 was passed (withdrawing war powers) it was specifically enacted that the President should have power to declare economic or other emergencies and restore credit controls as he saw fit. Yet, such is the case.

IT is being pointed out on every hand that in considering prices, causes cannot be overlooked. Take

Jobs for Vacationing Students

Columbus, Ohio, Aug. 6.—The Ohio State Employment Service today issued a call for more than 500 seasonal vegetable harvest hands urgently needed in the northwestern part of the state to help bring in the ripening tomato crop. Most of the openings are in the Bowling Green, Wauseon and Napoleon areas.

The Employment Service, a division of the Ohio Bureau of Employment Compensation, reports that the temporary jobs are open to vacationing students or anyone else physically qualified to do the work. Specific information on all openings may be secured at any one of the Bureau's ninety-one local offices throughout the state. The tomato harvest jobs will last through September to about October 1. When picked, the tomatoes will be placed in crates and hamper. In all cases—the employers stipulate—adequate housing will be provided. There is no limitation as to age and no previous experience is required.

In addition to the demand for seasonal workers, there are a number of year-round farm openings for both single and couples the Employment Service reports. Such jobs are available in Akron, Columbus, Newark, Port Clinton and Youngstown among other areas.

The location and boundaries of the District of Columbia were proclaimed by President George Washington on March 20, 1791.

Getting Married!

For a complete selection of some of the most beautiful Wedding Invitations see us. We have the complete Bridal Book Series, plain or embossed and die cut, in gold or silver, with a wide variety of type faces, including raised printing if so preferred. Our prices are right and the workmanship is first class.

We are open on Saturday morning between 9 and 12 for your convenience.

American Home Publishing Co.

6117 ST. CLAIR AVE.

Henderson 0628

Law for Admittance of Refugees to U. S.

(Public Law 774 — 80th Congress
(Chapter 647—2nd Session)
(S. 2242)

(Continued)

meat, perhaps the central factor in high food cost. Adequate meat supply (which means tolerable prices) is dependent upon the amount of grain available for feed. A record crop of corn this year will do much to help the truly intolerable situation, though time must elapse before the results can be felt. The immediate effect is an even greater shortage as producers will—and probably should—hold their animals for feeding. It is generally held that it will be February 1949 and later before fat animals will or can be shipped to markets. No question but that the meat situation is bad today, and nature's time schedules for animal production are beyond man's control.

ONE of the President's demands

is the ratification of the Wheat Agreement which involves only Senate action. If we are realistic about it why not remember that two of the greatest wheat producing countries, Argentina and Russia have never been parties to the Agreement, and Britain, with other members of her Commonwealth, has withdrawn from it. What country does that leave? What benefit would we derive from holding ourselves at this point when the other great wheat producers are free?

THOSE who are watching world

Communism realize that Moscow's emphasis on Berlin has a secondary purpose: to distract Westerners from the speeding up of pressures on the Far East, especially China. Recent reports on the situation in the Far East are more and more grim, and the fact that the United States has failed to keep her word—has delayed the imperative assistance—looks larger and larger in the picture. Considered as part of a world pincers movement against the New Hemisphere, Communist control of China, ever increasingly possible, has as ominous a possibility as Communist control of Europe.

Proclamation

Designating the week of August 1st through August 7th, 1948, as UNITED STATES COAST GUARD ANNIVERSARY WEEK WHEREAS, in this 158th Anniversary of existence, the United States Coast Guard founded by Alexander Hamilton on the 4th day of August, 1790, is the oldest sea-going armed force of the United States; and

WHEREAS, the Coast Guard has served with distinction in all the wars of the United States, either as a part of the Treasury Department or as an adjunct of the United States Navy and in time of peace and at the present it is carrying out the heaviest peace-time program in its history maintaining more than 36,000 aids to navigation, lighthouses, buoys, bells, etc., along 45,000 miles of water; life saving activities; removal of derelicts and other menaces to navigation; marine inspection; ice breaking; medical aid to seamen; the prevention of smuggling; the enforcement of all sealing and fishing treaties of the United States and the protection of marine life of commercial value giving aid throughout the inland waters during floods and hurricanes and maintaining for the promotion of international trade and commerce by water the international ice patrol; and

WHEREAS, by reason of its history over the years, the United States Coast Guard has justified the motto adopted many years ago "Semper Paratus" and is entitled to carry such motto on its shield for years to come:

NOW, THEREFORE, in acknowledgment and appreciative recognition of its service, I, Thomas A. Burke, Mayor of the City of Cleveland for myself and on behalf of the citizens of this city do proclaim the week of August 1st through August 7th, 1948 as United States Coast Guard Anniversary Week. This is done in confidence that all citizens, patriotic and civil organizations, the newspapers and radio stations will aid the administration in commemorating and honoring the Coast Guard by suitable ceremonies.

MAYOR.

Quiz Teacher Trades \$7,300 for Quiet

Huntington, W. Va.—When Jack L. Adams, 26, phone company employee here won \$7,300 from the Three-for-the-Money quiz show in New York, his joy knew no bounds.

But then his phone began to ring. It rang day and night with appeals for charity, sales appeals and practically everything else imaginable.

So Adams called the Mutual Broadcasting system in New York and told them he didn't want the money.

All he wanted, he declared, was peace and quiet.

SNOODLES

Buffalo Bill's Body Guarded Against "Theft"

Lookout Mountain, Colo.—Armed and helmeted guards patrolled the steel-fenced grave of Buffalo Bill today to forestall any attempt to cash in on a \$10,000 offer for the Indian scout's body.

The American Legion Post at Cody, Wyo., offered \$10,000 to anyone who could return the body of Col. William F. (Buffalo Bill) Cody from its tomb on Lookout Mountain near Denver.

The Leyden-Otiles-Wickersham Post of the American Legion in Denver rallied to defend the pioneer American's grave. A quartermaster section of the post issued rifles, helmets, boots and other defense equipment.

The Colorado contingent of the Legion right-shouldered rifles and marched past around the grave. The caretakers of the grave scoffed.

They pointed out that attempts had been made before to claim Buffalo Bill's body.

Since then, the caretakers said, 20 tons of concrete have been poured over the colonel's resting place.

CARD TABLES

To all club, lodge, fraternity, grange, society, or other organization presidents, secretaries, finance committees, relief committees, trustees, or building committees: it will pay you to investigate the Cody Card Table Plan for raising \$100 cash for your groups within 10 days as well as receiving 24 modern card tables as a gift; local representative will call and explain plan in Guyahwa, Geauga, Summit and Lake Counties any time; absolutely no obligation. Call or write for appointments or information. — CODY, 1792 E. 100, CLEVELAND 6, O. SW 3514.

REPAIR AUTOMOBILES
WHEN YOUR CAR GETS
FUSSY CALL

VU 3-4020

Bumper to Bumper Service

BODY CLUTCH
FENDER TUNE UP
PAINT WELDING
BRAKES TOWING

HARVARD
AUTO SERVICE
9119 HARVARD

HOTEL
ROOMS AVAILABLE

Singles—\$2 up
Doubles—\$3 up
Dining Room and Bar

Free Parking

IMPERIAL HOTEL

F. H. WITTENBURG
"WIT" TO YOU
1931 E. 79th Street
GA. 7641

PIANO TUNING

EXPERT SCIENTIFIC PIANO TUNING

PROMPT SERVICE
REASONABLE

FRED A. LUTZ

THE PIANO TUNER

ME. 1567 - 3268 W. 86 St.

LOUIS SRPAN

TAILOR
17822 Marcella Road
KE 4311

Charles & Olga Slapnik

FLOWER SHOP

FLOWERS FOR ALL OCCASIONS
6226 St. Clair Ave. EX 2134

Thomas Flower Shop

FLOWERS FOR ALL OCCASIONS

Flowers Telegraphed

We Deliver

14311 St. Clair Ave.

Tel.: GL 4316

Nights: EN. 8635

Copper Water Lines

installed without digging

A. GREENWALD

Plumbing & Heating Co.
3325 Tullamore Rd.
ERieview 0656

REDUCTION OF BETTER DRESSES

14.95	now	10.85
12.95	now	9.85
10.95	now	8.65
Dresses as low as		\$3.95

VI - MAMRINT STYLE SHOPPE
(ANTONIC)

St. Clair opposite E. 68th St.

BEROS STUDIO

FOR FINE PHOTOGRAPHS

6116 St. Clair Ave. Tel. EN 0670

Wedding pictures taken in: STUDIO, HOME or CHURCH — Families, Children and Portraits — Framing — Copying of Old Photographs — Satisfaction GUARANTEED.

AHLIN SHEET METAL & FURNACE CO.

NEW COAL AND GAS FURNACES

Blowers and Conversion Burners

Minn. Honeywell Thermostats

ALL MAKES FURNACES REPAIRED

Recentered and Vacuum Cleaned

GUTTERS AND SPOUTING

613 E. 99. St.

GL 7630

By Cy Hungerford

FOR
Freedom
AND
Justice...

AMERIŠKA DOMOVINA

Librarian of Congress
Washington, D. C.

AMERICAN HOME
CAN IN SPIRIT
FOREIGN IN LANGUAGE ONLY

NO. 155

SLOVENIAN
MORNING NEWSPAPER

CLEVELAND 8, O., MONDAY MORNING, AUGUST 9, 1948

LET L. -- VOL. L

VESTI IZ SLOVENIJE

SMRTNA ŽETEV V SLOVENIJI je v "novi" svobodi vedno večja. Dan za dnem bremo o novih smrtnih odsodbah. Partizanski pesnik Župančič bi mogel zapeti tudi sedaj, kot je nekoč: Grobovi tulijo kot nenašna žrela. Gotovo ni bilo v zgodovini slovenskega naroda dobe, da bi bilo poslanih pred puške toliko ljudi kot v zlati komunistični svobodi. Ali smo Slovenci toliki zločinci ali smo prišli v roke tolikih zločincev, da mora kri neprestano teči?

V LJUBLJANI PET NA SMRT OBSEJENIH.—3. julija so bili pri okrožnem sodišču v Ljubljani obsojeni slediči na smrt: Zdravko Rijavec, doma iz Savodnja, okraj Škofja Loka, 23 let star, bivši domobranec; Stanko Kovač iz okolice Škofje Loke, star 20 let, domobranec; Ivan Pančur, doma iz Šmartne v Tuhinjski dolini, star 23 let, domobranec; Janez Kegu iz Srakovelj pri Kranju, star 35 let; bil je poprej partizan; Angela Jakoš iz Bizovika pri Ljubljani, stara 24 let. Vsi ti so obtoženi, da so bili na en ali drugi način v zvezi z onimi trojkami, ki so prišle v aprilu iz Koroške in katerih ena je ubila komunističnega divjaka Mojškerca. Angela Jakoš je baje dala hrano in zatočišče trem,

(daleč na A. strani)

Sprejeta sta zakona o nadzorstvu kreditov in gradbi stanovanj

Washington. — Poslanska zbornica je sprejela protiinflacijski zakon kakor so ga predlagali republikanci. Zakon predvideva omejitve obrobnih nakupov in bančnih kreditov, vendar v mnogo manjšem obsegu, kakor jih je predlagal predsednik Truman. Senat pa je glasoval o zakonu za pospeševanje graditve cenenih stanovanj. V smislu tega zakona naj bi se zgradilo 500 tisoč stanovanj v prihodnjih petih letih. Zakon postavlja program posojil, s katerimi naj bi se odpravili in popravili zanemarjeni deli mest. Zakon predvideva dolgoročna posojila za nizke obresti in tudi podpore za graditev stanovanjskih hiš na farmah. Posebne olajšave predvideva zakon za graditev stanovanjskih hiš za vojne vetrane.

Trd na dan

Konvencija ameriške komunistične stranke je odobrila kandidaturo Henryja Wallacea. Menda ja, saj so negovo platformo spisali komunisti in kot slišimo, je pomagal tudi Lojze Adamič. Potrdo je tudi žosi Zakrajšek.

Demokratska stranka, od Roosevelta naprej, je precej božala, komuniste. Republikanski kongres je začel zdaj s čistko. In če bo izvoljen republikanski predsednik, bo začela peti velika metla po tovarših. Saj menda komunisti prav to hočejo, ker se na vso moč trudijo, da bi ne bil izvoljen demokrat Truman.

Vedno lepe slišimo o Lojzetu Adamiču. NYT prinaša, da so mu komunisti prej pregledali rokopis za knjigo, predno jo je dal v tisk. Čudno, da take senzacije nevesti še niso dosegle slovensko tovarisko časopisje Ameriki. Vroče je, vroče...

IZ CLEVELANDA ODPOTUJEJO NA KONVENCIJO ABZ

V Ely, Minnesota, prične v četrtek 12. avgusta konvencija Ameriške bratske zveze (ABZ). To bo njena 18. redna konvencija. Iz Clevelandja odpotujejo v torek kot delegati in delegatinje.

Za društvo Janeza Krst. 37: Ivan Kapelj in Anton Baraga.

Za društvo Marije Vnebovzete 103: Anna Walter.

Za društvo Napredek 132: Anna Prosen in John Tanko.

Za društvo Jutranja zvezda 137: Dorothy Strniša.

Za društvo Ilirska vila 173: Frank Beniger.

Za društvo George Washington 180: Pauline Sterniša.

Za društvo Betsy Ross 186: Katherine Krall.

Želimo jim mnogo uspeha in prav veselo bivanje v zeleni Minnesoti.

Arabi žele mir in sporazum v Palestini

Cairo. — Transjordanski kralj Abdulah je oznanil novo politiko Arabcev glede Palestine. Dejal je, da bi Arabci že zeli popolen uspeh posredovalcu Zveze narodov grofu Bernardottu, da bodo arabski zastopniki vsake njegove predloga, ki bodo šli za tem, da se dosegne stalen mir v Palestini, z vso skrbjo premislili in se o njih razgovorili s posredovalcem in z vsemi prizadetimi skupinami. Arabci ne bodo obilni nobenega možnega sporazuma, ki bi varoval pravico rešitev in bi onemogočil nepotrebljivo prelivanje krvi. Posebno je kralj hvalil prizadevanja grofa Bernardotte, da bi se hitro in dobro rešilo vprašanje arabskih beguncov iz Palestine.

• * *

Demokratska stranka, od Rooseveltove naprej, je precej božala, komuniste. Republikanski kongres je začel zdaj s čistko. In če bo izvoljen republikanski predsednik, bo začela peti velika metla po tovarših. Saj menda komunisti prav to hočejo, ker se na vso moč trudijo, da bi ne bil izvoljen demokrat Truman.

• * *

Vedno lepe slišimo o Lojzetu Adamiču. NYT prinaša, da so mu komunisti prej pregledali rokopis za knjigo, predno jo je dal v tisk. Čudno, da take senzacije nevesti še niso dosegle slovensko tovarisko časopisje Ameriki. Vroče je, vroče...

Ponoven sestanek ambasadorjev z sovjetskim zunanjim ministrom

Moskva. — Ameriški, britanski in francoski ambasadorji so imeli skupno konferenco z zunanjim ministrom Molotovom. Konferenca je trajala preko treh ur. Niso zopet dali nobene izjave o vsebini razpravljanj. Jasno pa je, da so ambasadorji predložili stališča svojih vlad na predloge Stalina in Molotova glede berlinske krize, rešitve sporov glede Nemčije in drugih spornih točk v Evropi. Takoj po razgovoru z Molotovom so trije ambasadorji imeli daljšo sejo v poslopju ameriške ambasade in poslali poročilo svojim vladam.

NOVI GROBOVI

Frank Zver

V cvetu mladosti, šele 21 let star, je umrl Frank, ljubljeni sin Štefana in Anje Zver, 5915 Quimby Ave. Poleg staršev zapušča tudi brata Janeza in Jožeta, sestre Mrs. Kristino Garvas, Mrs. Veroniko Ziemske in Helenu. Pogreb bo 9. t.m. iz Golobovega pogrebnega zavoda ob 8:30 zjutraj v cerkev sv. Pavla ne 40. cesti, kjer bodo pogrebne molitve ob 9.

John Tomšič

Po dolgi in mučni bolezni je preminil poznani John Tomšič, star 74 let, stanovanju na 18017 Hillgrove Rd. Poprej so živel na 16318 Parkridge Ave. Tukaj zapušča žalujočo soprogo Margaret rojenja Cesnik, sina Frank in Edward, vnuka, brata Robert v Helper, Utah, ter več sorodnikov. Rojen je bil istotam kot soprog v vasi Bač, fara Knežak pri St. Peteru na Krasu kjer zapušča brata Antona in več sorodnikov. Tukaj je bival 48 let ter je bil član Dr. Naprej št. 5. Poprej je delal v Fisher Body 20 let. Pogreb bo v sredo popoldne ob 1:00 uri iz Jos. Zele in Sinovi pogrebnega zavoda na 548 E. 152 St., ter na to na Highland Park pokopališče.

Mary Majer

V soboto zjutraj je preminula v St. Alexis bolnišnici dobro poznana Mary Majer, po domače Restova mati, pri hiši pakot Jurčkova. Doživelava je 77 let. Stanovala je 829 E. 209 St., Euclid, Ohio. Rojena je bila v vasi Hinje pri Žužemberku odkoder je prišla sem pred 50 leti. Tukaj zapušča sine, Frank, John, Edward; hčeri Mary Gramc in Ann Saifred, in sestro Josephine Fink. Njen soprog Frank je preminul pred 5 leti.

Bila je članica društva Srca Marijinega. Zenske Zveze št. 14, Oltarnega Dr. sv. Kristine in St. Nikolai št. 22 CFU.

Pogreb bo v torek zjutraj ob 9 uri iz Svetkovske pogrebne zavoda v cerkev Sv. Kristine in na pokopališče Kalvarija.

Prvi riskantni igramp Washington. — Federalna kontrolna komisija prepoveduje vsako objavljivanje loterij, srečolovov in vseh iger z denarjem, ki je v njih vse odvisno od slučaja in "sreče." Radijske oddajne postaje bodo dobile posebna navodila glede teh objav.

Škof Griffin umrl

Springfield. — Umrl je po kratki bolezni katoliški škof v Springfield, Most Rev. Msgr. James A. Griffin. Bil je 65 let star.

NE ZAPOSTAVLJAJTE SLOVENCEV V TRSTU

Spomenica, ki jo je poslala slovenska demokratska zveza ameriški in britanski vladi — Slovenci so v Trstu domače prebivalstvo — Zahtevajo svoje sole in enakopravne pravice z Italijani

Zavezniška vojaška uprava (ZVU) zapostavlja Slovence v uradih

V svojih lastnih uradih je ZVU zaposlila od 1945. do 1947. nekaj Slovencev kot tolmače, prevajalce, v službi obveščanja javnosti potom tiska in radija. Spričo skupnega števila osebj ZVU (okrog 1000) je število takoj zaposlenih Slovencev neznaten, komaj okoli 50 oseb.

Dne 15. 9. 1947. je stopila v veljavno mirovno pogodbo z Italijo in je bilo ustanovljeno Svetovno Trško Ozemlje (STO).

Statut za to ozemlje je določil slovenčino enakopravni uradni jezik z italijančino; čl. 4 pa doloda, da mora ustava zagotoviti vsem osebam na ozemlju, ne glede na njihovo narodnost ali jezik, uživanje človečanskih in osnovnih pravic, kakor pravico na jezik in vzgojo. Po členu 26. se morajo nameščati uradniki le na podlagi sposobnosti in poštnosti.

Nič ni bolj naravno kot to, da so Slovenci pričakovali, da bo zavezniška vojaška uprava gorjala načela pravilnosti in demokracije takoj uveljavila pri svojem delu v Trstu. Brez ozira na statut je slovensko prebivalstvo to moralo pričakovati in zahtevati od zaveznikov. Statut pa daje tudi pravno, postavno pravico Slovencem za to.

Z ozirom na to je smelo slo-

Madžari aretirali jugoslovanskega uradnika

Pravijo, da je ubijalec

Očitki med komunisti

Belgrad. — Jugoslovanski vladni poročevalski urad otožuje madžarsko vlado, da je proti vsem predpisom in mednarodnim običajem zaprla uradnika jugoslovanskega poslanstva v Budimpešti živko Boarovu in ga drži v zaporu kljub vsem protestom in zahtevam jugoslovenskih oblasti, ki so dokazale, da ima Boarov jugoslovansko poslansko imuniteto in da ni nič kriv.

Madžarske oblasti pa trdijo, da je ta Boarov jugoslovanski terorist, da nima niti jugoslovenske državljanstva, da ga je jugoslovanska OZNA najela samo za to, da je prišel v Budimpešto ubiti nekega Miloša Moiča, ki je madžarski državljan, pa Jugoslovjan po rodu in je bil tajnik zveze demokratičnih Jugoslovjan na Madžarskem.

Pravda, list boljševiške stranke v Moskvi pa kar otožuje jugoslovansko poslanstvo v Budimpešti, da je hotelo samo skrivati ubijalca Miloša Moiča in trdi, da je "ves atentat nanj delo terorističnih načrtov mednarodnih reakcionarjev."

Jugoslovanski poročevalski urad pravi, da je madžarska policija s četjo 40 mož obkolila poslopje jugoslovanskega poslanstva v Budimpešti, pripeljala šest oboroženih avtomobilov in tako dne 22. julija izvedla aretacijo Boarova. Jugoslavija je protestirala štiri dni kasneje. Kje imajo Boarova zapretega, madžarske oblasti nočejo povedati in mu ne pusti nikakih stikov z zunanjim svetom.

Razne drobne novice iz Clevelandja in pa te okolice

K molitvi —

Jože Grdin odpotoval — Članice podružnice 14 Slovenske ženske zveze naj pridejo nočjo ob osmih v Svetkov po grebni zavod, da se poslove ob sestre Mary Majer, jutri ob 9 naj se pa po možnosti udeleže pogreba.

Postovljeni večer —

Farani sv. Vida se bodo poslovili od Rev. Gabrovška v torek zvečer ob osmih v cerkveni dvorani.

Rojenice —

Družino Mr. in Mrs. John Benja, 20330 Wilmore Ave., Euclid, so obiskale rojenice ter jim prinesle zalo hčerko prvorjenko. Materino dekliskično ime je bilo Josephine Gubanc. Tako je postal Mrs. Mary Gubanc iz Shawnee Ave. že enačišča sta rama, Mrs. Mary Benda iz Kewanee Ave. pa drugič. Naš poklon.

Poroka —

V sredu sta se poročila v cerkvi sv. Vida Miss Dorothy Trebec in Harry Gray. Nevesta je hčerka poznane družine Mr. in Mrs. Joseph Trebec, 1255 E. 61 St., ki vodita mesnicu na E. 55 St. Ženin je sin družine Gray iz 403 E. 152 St. Novoporočenca sta se podala na zenitovanjsko potovanje in ko se vrnila bosta živila pri nevestinih starših. Mlademu paru vse najboljše v novem stanu.

30. dan —

Sv. maša za 30. dan smrti po Mrs. Antonio Levstik v cerkvi sv. Vida ob 7:45 a.m. ur v torek, 10. avgusta 1948.

Obisk v uradu —

Včeraj nas je obiskal naš naročnik John Bojanc iz Pittsburgha, Pa. Ž njim so bili zet in hči, Mr. in Mrs. John Golub, ter njiju dve hčerki. To je bilo prvič, da je bil Mr. Bojanc v Clevelandu. Naša metropola jih je bila prav všeč.

Obisk iz Joliet —

V soboto nas je obiskal Matt Slana, gl. blagajnik KSKJ. Včeraj se je udeležil jednotnega dneva v Lorainu.

Zemljiski davki —

Okrajni blagajnik John J. Boyle naznana, da bo njegov urad začel pobirati zemljiske davke za 2. polovico 1947. Pobiranje bo od 11. avgusta do 8. sept.

Iz bolnišnice —

Agnes Faletič, 5512 Carry Ave. se je povrnila iz bolnišnice, kjer je srečno prestala operacijo. Tem potom se zahvaljuje za obiske in onim, ki so davorovali kri, da so jo ohranili pri življenju.

Kardinal Sibilia umrl

Rim. — Umrl je kardinal Enrico Sibilia. Bil je star 87 let. Z njegovo smrtno se je število članov kardinalskega kolegija znašalo na 59; od teh je 22 Italijanov in 37 drugih narodnosti. Kardinal Sibilia je bil najstarejši član kardinalskega kolegija. Večino svojega življenja je bil v diplomatski vatikaniki službi. Nazadnje je služil kot nuncij na Dunaju od leta 1923 do leta 1935. V kardinalsko čast je bil povisan 18. junija

AMERIŠKA DOMOVINA
AMERICAN HOME

(JAMES DEBEVEC, Editor)
 6117 St. Clair Ave. Henderson 6628 Cleveland 2, Ohio
 Published daily except Saturdays, Sundays and Holidays

NAROČNINA

Za Zed. države \$8.50 na leto; za pol leta \$5.00; za četrt leta \$3.00.

Za Kanado in splet za dežele izven Zed. držav \$10.00 na leto. Za pol leta \$6, za 3 mesece \$3.50.

SUBSCRIPTION RATES

United States \$8.50 per year;

\$5 for 6 months; \$3 for 3 months.

Canada and all other coun-

tries outside United States \$10

per year. \$6 for 6 months, \$3.50

for 3 months.

Entered as second-class matter January 6th, 1908, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3rd, 1879.

No. 155 Mon., Aug. 9, 1948

Demokracija se mora varovati

Razlogi, ki utemeljujejo strpnost propagande, svobodo politične akcije v vsakem vladnem režimu, brez ozira na to, kako demokratičen je in naj je tudi najbolj liberalen, naj izpoveduje in brani najbolj svobodoljubna načela, se lahko povzamejo v sledčem.

Načela, ki jih zagovarja in izpoveduje kaka politična skupina in posamezen njen član ne smejo biti slaba.

Če že akcija kake politične skupine ni na prvi pogled gotovo slaba, je redno bolje počakati in tolerirati, dokler se ne dokaže z dejanjem, da gre za slabo in škodljivo stvar in delovanje.

Celo, če so načela kake politične skupine očitno slaba, pa jih zagovarja skupina dobrih, resnih, državljanov, ki so očividno v prehodni zmoti, pa ni nikake nevarnosti, da bi se načela razširila na večji krog in bi škodljiv tok postal resno revaren, je večkrat potrežljiva strpnost še vedno na mestu, da se resni in iskreni ljudje morejo mirno premisliti in odločiti proti zlu in za dobro. Tako je n. pr. odločilo naše Vrhovno sodišče v slučaju proti-vojne propagande Quekerjev.

Izjemno včasih državna oblast nadaljuje v strpnosti in popuščanju tudi kadar so načela kake politične akcije slaba in jih izpovedujejo nevredni, slabti ljudje, samo zato, ker bi zatiranje zla prineslo trenutno novo škodo skupnosti. V tem slučaju popustljivost že ni več utemeljena, ampak se razlagata s trenutnimi razmerami, ki popustljivo ravnanje opravičujejo.

Spomnimo se dobe, ko so komunisti v Ameriki uživali in zlorabljali posebne razmere med vojno, ko je višji interes trenutne vojne politike zahteval, da sa radi vojnega tovarištva Združenih držav Amerike s Sovjetsko Zvezo ni nastalo proti vsemu škodljivemu delovanju komunistov v Ameriki, ampak so imeli popolno svobodo svoje propagande. Državna uprava je upala, da strpnost tudi napram zlu, ki je bilo samo po sebi očitno in dasi so bili med aktjerji samo ljudje, napram katerim ne bi bilo treba imeti nikake posebnejše ozira, vendar more biti večje važnosti za ves narod in državno celoto, kot pa če bi tedaj bila uporabila ostrino zakonov v obrambo demokracije in njenih ustanov. Sodimo, da je naša administracija šla v tem slučaju predaleč in je zapiranje oči pred očitnim škodljivim delom komunistov ali pa gledanje skozi prste, prineslo več in preveč škode, ali tako je bilo.

Ni pa nobenega dvoma več, da zapiranje oči pred podtalnimi rovarji v Ameriki ne more nihče več opraviti. Sovjetska zveza, ki je resnična protektorica vseh komunističnih gibanj na svetu, je v stalnem očitnem nasprotovanju proti Združenim državam Amerike. Komunisti naši in tudi po njenem navodilu nastopajo proti Ameriki na vseh mednarodnih sestankih, v vseh spornih in celo nespornih vprašanjih. Očitno je, da hčete Sovjetska zveza povsod, pa prav povsod, ameriški upliv uničiti, resno uničiti, z vsemi tudi najbolj nemoralnimi sredstvi. Očitno je, da popustljivost Amerike napram komunistom ni dala prav nobene koristi Ameriki, nasproto: prinesla nam je samo škodo.

Komunisti tu pri nas doma niso prav nič upoštevali poselne potrežljivosti, ki jo je kazala in izkazovala ameriška uprava napram njim bolj kot proti katerikoli drugi skupini. Nasproto! Smatrali so to za našo slabost in so zlorabljali razmere tako nesramno, da imamo sedaj škandalozne vojanske afere, ki se naknadno odkrivajo javnosti in kažejo, da smo šli prav po robu. Lahko bi bila iz tega nastala katastrofa, ki je nihče ne bi mogel popraviti brez ogromnih žrtv vsega ljudstva. Komunisti so šli v izdajo Amerike v boju proti Ameriki, riskirali so usodo Amerike za zmago komunizma in za imperialistične koristi boljševizma.

Tako so se naši komunisti sami postavili izven zaščite ustave in zakonov. S svojimi lastnimi deli so prepričali ne le uradnike in sodnike ampak vsakega državljan, da je po splošnih postavnih načelih in po pisanih zakonih, prav in v redu, če oblast komunista zapre in ga pozove, da za svoja dejanja odgovarja, kakor mora to biti pri vsakem zločinskem slučaju. S tem, da je kdo danes še komunist, zavestno hoče biti član skupine, ki svoje sile uporablja za zrušenje civilizacije, reda, oblasti na kakršnih je zgrajena naša ameriška družba, kakršne si je svobodno izbral ameriški narod.

Kdorkoli je toliko Amerikanca, da čuti dolžnost, da je treba braniti Ameriko, danes ve, da jo je treba braniti tudi pred komunisti in boljševiki.

Kakor se škodljivih posledic dela navadnega zločinca ne more družba odkrivati drugače kot da ga zapre, tako je nujno potrebno, da gre aktiven komunist v zapor. Kakor je utemeljeno, da je navaden zločinec kaznovan, kakor dolga zakon, tako je jasno, da je zakonito utemeljena proti zločelom komunistov vsaka kaznen, tudi smrtna.

Pogosto se sliši ugovor, da ne velja za politične zločine isto kar velja za navadno zločinstvo. V nekaterej podrobnosti je to res. Toda nam gre sedaj samo za osnovno vprašanje in v osnovi mora komunističen zločinec prav tako pred

sodišče in v kaznilnico kot vsak zločinec sploh ker ni dvojna, da je komunizem zločinski, komunistično delo pa zločinsko početje.

Zadnje kar še navajajo nekateri v obrambo spregledovanja vseh komunističnih del je ugovor, da bo kazensko postopanje komuniste zapodilo v podzemlje in da bodo tam še bolj nevarni kot so doslej. Če ta ugovor kaj velja, potem pa moramo pustiti, da komunisti delajo kar hočejo, nekaznovano, kakor hočejo. To bi bilo znamenje, da smo že na začetku propada. Mi mislimo, da to ni ugovor, ampak izgovor v pravilno vprašanje kartonist: Kako globoko v podzemlje bodo po komunisti šli?

BESEDA IZ NARODA**Od podružnice št. 15 SZZ**

Cleveland (Newburgh), O.—V nedeljo 22. avgusta se vrši veliki piknik skupnih podružnic Slovenske ženske zveze iz države Ohio in sicer na vrhu Slovenskega društvenega doma na Recher Ave., v Euclidu, O.

Naša podružnica je sklenila, da bomo imele po seji 10. avgusta "slower" v ta namen. Seruiremo bomo krofe in kavo. Prošene sreči prav vse članice, da prinesete kakšno majhno darilo. Saj ni treba kupovati dragih stvari, ker bo vsak najmanjši dar dobrodošel. Lepo bi bilo, če bi imeli svoj "stan". Odbrane bodo prav lepe nagrade, od česar bo šel čist dobitek Ligi katoliških Slovencev, ki pomaga sirotom beguncem, ki toliko trpijo, da ni peresa in roke, ki bi mogla njih gorje popisati.

Saj kdr sirotom daruje, ta Bogu posuje. Torej, prošene ste vse članice, da sodelujete. Seja se bo vršila v cerkveni dvorani in na svidenje v torek večer.

Ana Jakič, preds.

Sestrični v spomin

Chicago, Ill. — Redki so spomini svetih dogodkov in prav je, da so redki, naj bi bili se redkejši, saj ti nam navadno tarejo sreca, trgajo dušo od duše.

V pondeljek, 26. julija smo spremili na zadnji poti mojo sestrično Mrs. Mary Miller, so-poročno Martina Millerja, sestro Mrlakovih bratov in sestrično John Petroviča. Z njeno smrto je nastala velika vrzel med nami, ki smo jo radi imeli in ki nam je vedno želela biti v pomoci, še celo v svoji dolgotrajni bolezni.

V pondeljek, 26. julija smo spremili na zadnji poti mojo sestrično Mrs. Mary Miller, so-poročno Martina Millerja, sestro Mrlakovih bratov in sestrično John Petroviča. Z njeno smrto je nastala velika vrzel med nami, ki smo jo radi imeli in ki nam je vedno želela biti v pomoci, še celo v svoji dolgotrajni bolezni.

Vsi smo se bili že privadili

njeni dolgi bolezni — celih osem let jebolehalo. Najhujše je bilo v njeni težki bolezni, da je bila nepretrgoma prikeljnjena na bolniško posteljo. V pomladnem času me je imela navadno vprašati: "Mary, je drevje že kaj ozelenelo?" Cutila sem v teh par besedah tisto veliko koprnenje po življenju v naravi, a vendar ni hotela žiti.

Po zdravnikovih besedah smo vse vedeli, da Mary ne bo več hodila v življenju, pa smo jo poslušali, ko je govorila s tolikim zaupanjem v tisto bodočnost, ko bo ozdravela, so pač jokala naša sreca. Ce je veda dvom na naših lichen, ga je navadno pregnala z: bo že boljše.

Nikoli ni klonila razen, kadar

so jo daljni priatelji obiskali,

katerih že dolgo ni videla. Teden daj p. je navadno zajokala, da bi se kamn smilila. Kot rečeno imela je iz dneva v dan upanje v ozdravljenje obenem pa tudi že tisto udanost v božjo voljo, ki se je zrealila v prejemaju sv. zakramentov vsak prvi petek in ob večjih praznikih in v vedeni molitvi. Vsak petek večer, ne vem kdo naj bi bil obiskovalci, ko je prišla tista ura, ko je bila na radi pobožnost k žalostni Materi božji je ukazala: Eddie, radio odprti in knjigijo mi daj. — Mi, kot zemljani smo včasih misili, da za to ni bila vlijudna napram obiskovalcem, a danes spoznamo prav po Jezusovih besedah: — Mary si je izvolila boljši del,

poldne klicala in vem, da so se jo pridružili tudi moj očka, s katerim sta se tako rada imela v življenju.

Pogrešamo jo vsi, pogrešajojo tudi reweži v domovini, v begunstvu, katerim je v zadnjih letih marsikatero solzo otrnila s paketi. Kot se je rada izrazila, ko je ogledovala kataloge ali cenike, "I went shopping" in potem možu ali bratu naročila: to in to naroči, da bomo potem poslali v staro kraj teti in drugim.

Morda ni prav, ko o tem pišem, vendar človeku se je res milo videlo, ko sama tolika reča, pa je za druge jokala in skrbela. Pa trpeči tem bolje razume tripljenje in bolečine drugih.

Tiho, mirno je bilo njen življenje in prav tako tiho je tudi odšla od nas. Ob hladnem gradu smo se poslovili od nje in s cvetjem obsuli njen novi dom, kjer bo Mary srečna poleg roditeljev počivala in pričakovala tudi nas in nas gotovo tudi ne bo pozabilo. Tolazi nas upanje, da se zopet enkrat snidejo pri Bogu.

M. Blai.

Kmečki davki v Tito-slaviji**Množični sestanki**

Ljudska oblast obravnava vse važnejše zadeve na množičnih sestankih. Tako se ustvari videz, da je vse, dobro ali slabo, sklenilo ljudstvo samo, zato se pač ne sme nihče pritožiti niti upirati. Množični sestanki se pač vršijo pod gesлом: "Ljudstvo samo ima oblast v rokah!" Razume se, da je udeležba na množičnih sestankih obvezna. Tačko sem se jih tudi jaz, ki pišem te-le vrstice, mora udeležavati. Pišem torej le, kar sem sam videl in slišal. Videli bosko pa iz slednjega pripovedovanja, kako malo ima ljudstvo v takih važnih zadevah kakor so davki, odločati.

Slika leta 1945

Leta 1945 je na enem izmed prvih množičnih sestankov v letoviškem kraju na Gorenjskem pojasniloval zastopnik ljudske oblasti v okraju, (prej okrajno glavarstvo) davčno vprašanje v novi Jugoslaviji. Reci mu, naj mi jo hitro najde, če ne, bom šel jaz v hišo in takrat se ne bo prav izšlo. Pa brž, pravim! Kaj mislite, da bo zajec ves dan čakal, kdaj ga bom jaz in če ga bom!

Naglo skočim v hišo in vsa iz sebe povem ta malemu (ki bo doma imel), kaj bi oče rad. Višela sem, kako je mali ves preblepel in žemlja, ki jo je basal v ustih, mu je kar v ustih občala. Naglo skočim v sobo in razdraženo. O, je, sem si mislila, ga že prijemlje, treba bo lepo govoriti z njim, ker je videti nasajen. Zato sem prav pohlevno rekla: "Ta že ni morto, ki tako lepo teče na Svetkov vrt in naravnost v živo mejo. Pa če si rekel morto, si moral katerega drugega, tega že ne!"

"Zlomek," je reklo on, "pa samo dva naboja sem imel. Počakajte, bom skočil po druge v hišo!"

"Ata, ali jih imaš dovolj v zalogi?" ga poredno vpraša bebička.

Jaz bi ga kaj takega ne upala vpršati, bebička pa že, ki jo imam tako rad! Vendar je tudi njej jezno odvrnil: "Serap!" Z bebičko sva se spogledali, si po mežiknili in se nasmehnili. Jimmy je pa v tem tekel okrog naše meje na Svetkov vrt in tam brskal za zajcem. On je že bulil in žiš, naglo stresel kroglo v puško in zavil Jimmyju:

"Ali je tam?"

"Aj do no!" je mali odvrnil in začel brskati po grmovju in klicati skrivaču: sss, sss!

"Ata, glej, je že skočil ven!" je zavila bebička.

"Kje pa je?" je vprašal oče in gledal na vse strani za zajcem.

"Daddy, ravno proti tebi skoče" mu pove mali s sosedovega vrtu. Med našim in Svetkovim vrtom je namreč visoka živa meja in tako ni čudno, če naš zajca ni videl, čeprav mu je bil skoro pod nogami.

"Za njim skoči in ga zapodi kam drugam!" je on naročal Jimmyja in držal puško pripravljeno na streln.

"Ata, ali ga smem prijeti, če ga bom lahkot?" zavipje mali, ko skoči za zajcem.

"Kajpak, prijeman ga boš," mu reče oče, "zapodi ga kam, da ga bom lahkot videl in mu natresel svinca v kožuh."

"Ata! ata!" zavipje tedaj mali, "poglej, že leti na pol leti nazaj." Zavipila vrt, daj ga, daj ga!"

"Cakaj, da se postavi bolj na plavo, da ne bom streljal v Svetkovico hišo," je reklo on in držal puško pripravljeno.

Vidite, prav zares sem mislila, da bom danes končala to povest o vojski pri naši hiši, pa ne gre in ne gre. Toliko važnih pripeljajev je bilo z zajcem, da bi rada vse natanko povedala. Saj sem bila takrat prvič na lovju in vsi, razen našega, smo se tako lepo zabavali, da nikoli tega. Torej bom pa še prihodnji nekoliko, boste videли, kako je tista krotka živalca nazadnje le odnesla zdravo kožo. To se pravi, prav vso ne, mislim pa, da je še danes kje med živimi, česar sem na vso moč vesela, ker se mi smili, ki je tako luškana.

(Datje na 3. stran)

**NAŠA MICKAIMA
TUD BE**

FR. JAKLIC:

Peklena svoboda

Povest o ljubljanski in izanski revolucioni leta 1848

"Lej ga!" mu je rekla. In ko reč, ki jo misli pogolniti graje opazila, da ima solzne oči, ščina in se ruvati z njo toliko muje še dejala: "Ne vem, če časa, da popusti. Kaj ni misli, joka ka-li."

"Kaj čes," je odgovoril in ji pokazal skozi okno: "Lej, tam zadaj so Škrilje. Tam je moje srce!"

"Kako si otročji! Tam je grščica! Ali si že pozabil?"

"Tak sem!"

Janez je pa tudi pogledoval na izansko stran. Toda tisto, česar se je najbolj spominjal, ga je dražilo. Ni še pozabil, tudi odpustil ni še bil. O, še vse bi bil rad povrnil, kar je bil dolžan grščini in tistemu njenemu Lahu. Z obrestmi bi mu rad dal nazaj. Eno leto je sedej na Žabjeku. Vkljenene ga so ga gnali na Turjak in potem v Ljubljano in potem ga je Menat spravil še ob dekleti in domaćijo. K vojakom je moral iti in se daj si išče s počabljeni nogo dela za zdrave roke. Ob vse ga je del. Res je, da bi dobil lahko ženo, saj se mu dekleta kar ponujajo, kakor je v mestu navada, in tudi posteljo in zibel bi mu mati lahko kupila, toda kam bi šel z ženc, ko je povod tako tesno. Tam na Škriljah je bilo drugače . . . In ko je takoj zgodil na Izansko, je pač videl isto piko pod Mokrem, hišo na Preseki, in v duhu je videl tudi gozdarja. In ko mu se je zdelo, da sliši tisti onemogli otroški jok iz Cecmanove bajte, tedaj je zavrelo po njem, da je odskočil od okna in hitro prijet za delo, da mu je odleglo in je pozabil.

Pri Izanki so se dostikrat pogovarjali, kako je bilo na Škriljah. Lepo je bilo tam, samo ko bi grščina ne bila tako neravnina in grabežljiva, ko nima nikdar dovolj tlake in desetine in je vse njen, kar ji je všeč, in izpuli kmet iz rok stvari, ki so bile že od davnih dni njegove. Lepega dne se kar postavi grščina: "Stoj, to je naše!" in kmet se mora obrisat in še molčati mora, da ne pride v grščinsko jec.

Kajpak se je Krivanoga veril, da je zaradi tega tako, ker se kmet preveč boji in misli, da je "fešnar" sam Bog. Oče nebeški in najbolj zanikrn logar sam Sin njegov. "Upreti se je treba. Zobe je treba pokazati grščini in hitro pograbit tisto

TEKOM ČASA,

Ko se zozdravnik Dr. J. V. Zupnik nahaja na St. Clair Ave. in E. 62 St., je okrog 25 drugih zozdravnikov v tej naseljini prakticiralo in izselilo, dočim se dr. Zupnik še vedno nahaja na svojem mestu.

Ako vam je nemogoče priti v dotorico z nadim zozdravnikom, vam bo Dr. Zupnik izvril vse morebitna popravila na njih delu in za nadomestil z novim. Vam ni treba imeti določenega dogovora.

Delo izgotovljeno bres odlaganja
Nugget naslov je
DR. J. V. ZUPNIK

6131 ST. CLAIR AVE.
vogal E. 62nd St.; vhod name
na E. 62 St.

Urad je odprt od 9:30 aj. do 8. sv.

Tel: EN 5913

DO YOU GET
VITAMINS?

Of course you do. Everybody does!
Couldn't live if they didn't. The
question is, do you get ENOUGH
Vitamins? A great many people
do not, and as a result, feel be-
low par.

ONE-A-DAY

MULTIPLE VITAMIN CAPSULES
A single One-A-Day (brand) Multi-
ple Vitamin Capsule every day
provides the basic daily quantities
of the five vitamins whose require-
ments in human nutrition are
known.

Buy One-A-Day (brand) Multi-
ple Vitamin Capsules at your drug-
store.

MIKE LABORATORY, INC.
Milwaukee, Wisconsin

1948 AUG. 1948						
Sa	Mo	Tu	We	Th	Fr	Sa
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

KOLEDAR

DRUSTVENIH PRIREDITEV

AUGUST

- 15.—Slovenska tekma na strelišču Euclid Rifle kluba.
15.—Društvo sv. Jožeta št. 169 KSKJ priredi svoj piknik na Močilnikarjevi farmi.
22.—Prireditev skupnih ohijskih podružnic Slovenske ženske zveze v SDD na Recher Ave.
22.—Lake Shore Post št. 273 letni piknik na John Micheličevi farmi.

- 22.—Društvo Soča št. 26 SDZ priredi piknik na vrhu Doma zapadnih Slovencev, 6818 Denison Ave.

OKTOBER

- 10.—Oltarno društvo fare poldne.

Marije Vnebovzetje predi banket v Slovenskem domu na Holmes Ave.

16.—Društvo Sv. Kristine št. 219 KSKJ ima svojo plesno veselico v Slovenskem društvenem domu na Recher Ave.

16.—Podružnica št. 3 SMZ praznuje deset-letnico svojega obstanka v Slovenskem domu na Holmes Ave.

17.—Jesenjski koncert društva Zvon v Slovenskem narodnem domu na 80. cesti.

24.—American Legion's letni "Clambake" v svoji dvoranji (Knausovi) na E. 62 St. in St. Clair Ave. Pričetek ob 5 po-

VESTI IZ SLOVENIJE

(Nadaljevanje s 1. strani)

**TUDI EN DUHOVNIK SE-
VEDA.** — Težko si mislite v Jugoslaviji proces proti "zločincem," da ne bi med zločincev postavili tudi kakega duhovnika. Tudi ta proces ni minil brez tega. Obsojen je upravitelj ljubljanske šent peterske župnije, pod katero spada vas Bizovik, na 18 let. Zupni upravitelj Ivan Pavlin je baje sprejemal s Koroškega pisma beguncov in jih posiljal v Bizovik Uršuli Pavčič. Torej za posiljanje pošte 18 let! Seveda je sovjno sodišče. To je res klecnilo

pred komunisti in dva od petih železničarjev obsoadio na smrt, drugim pa zvišalo zaporne kazni. Tako sta obsojena na ustrežitev železničarja Anton Snoj in Karl Petaros. Sedaj bo imel javni tožilec mirno vest.

ZLOČINCI NA LOPATI. — Vsa Slovenija je polna zločincov. Državni tožilec jih je našel tudi na Lopati v hinski farni v Suhih krajini. Zločin teh zločincev proti priljubljeni "ljudski" oblasti je tem, da

niso izdali treh fantov in jim se pomagali, ko so v noči od 12. do 13. maja prišli s Koroškega na obisk. Glavni je bil podelben obdarovanec Ivan Papež, z njim pa sta bila še dva, za katere sodišče še ni dognalo, kdo sta. Pri Papež Frančiški na Lopati št. 22 so našli zavetišče in hrano. Gоворili so še z Marijanom Novakom, Papež Silvestrom, Papež Malkom, Papež Marijom in Papež Antonom. Sodišče je te

strašne zločince, ki so storili beguncem dobro delo, obsodio takole: Novak Marija je dobila 10 let; Papež Silvester 8 let, Papež Malko 7 let, Papež Frančiška 7 let, Papež Marija 2 leti, Papež Anton 1 leto.

Najbolj so bili hudi na Papeža Silvestra. Ta fant je tajnik krajevnega odbora Osvobodilne fronte za vas Lopata. In vendar je pomagal svojim prijateljem, ki so prišli pogledat v domačo vas iz Koroške. Tako se zanesli na svoje tajnike. No, na Lopati bodo res tudi za naprej težko našli tajnika, ki bi bil za "ljudsko" oblast, ki je

obotavljal dati odveze za greh, ki sem ga naredil takrat, ko sem ogoljujal antikrista. (Dalje prihodnjé.)

Nekaj kmetica pa le ni plačala davka. Upala je, da ji bodo prizanesli. Prišel je državni kamplj in na njem poleg šoferje še dva milicionarja (orodnika), dva delavca in dva uradnika davčnega odseka. Pobrali so kmetici, vdovi, starci čez 60 let, ki je pred okupacijo zvesto pomagala partizanom, ves živež, moko, suho meso, šivalni stroj, vse to za smešno ceno 5000 dinarjev. Za to blago bi ženska dobila v prosti prodaji najmanj šestkrat toliko, torek 30.000 dinarjev. Seveda so računali kmetici poleg davkov še stroške rubežni 3500 dinarjev. To je samo en primer, kako postopa ljudska oblast z ljudstvom v novi socialni državi, ki ne pozna usmiljenja, kadar gre za koristi državne blagajne.

Kmetje so morali torej plačati pretirano visoke davke za nazaj, četudi so se za to zadolžili ali morali prodati stoječ les ali živino iz hleva. Toda v njih glave je prišlo spoznanje, kaj prav za prav pomeni ljud-

kot vidimo na Dolenjskem' prav nam ne bo treba plačati?" Druga oblast, v njih srca pa huda grenačka proti tej oblasti.

Zakaj je ljudska oblast tako moli! V kolhoze nas bi radi spravili kakor v Rusiji. Tako da ne bom več gospodarji na svoji zemlji, ampak navadni poljski delavci v obdelovalni zadrugi." Šef finančnega odseka se je zopet oglasil in pojasnil, da je ta davek predpisana na novo za dve in pol leti nazaj in ga država mora pobrati, ker je res v stiski. Toda za bodoče, da bo za kmeta edina rešitev obdelovalna zadruga. Pravilno bi jih moral po sovjetskem vzoru imenovati kolhoze. Ali ime zadruga ima med nam Slovenci dober glas, ker so nam zadruge veliko pomagale in smo jim zato vedno zaupali. Kolhoz pa pomeni nič več in nič manj kot to, da bo iz svobodnega slovenskega kmeta postal robotnik kolhoza.

Tako to večer na sestanku ni prišlo do nobenega sklepa. — Kmetje so zahtevali znatno znižanje davkov, šef finančnega odseka pa je vztrajal pri predpisani odmerah. Tako so se pozno v noč ljudje razšli brez sporazuma. Tov. šef je natov postal davčne odmere krajevnemu odboru s pozivom, naj ta sam pravčno porazdeli davek na kmete, in s pripomo, da ga lahko manjšim kmetom tudi zniža pod pogojem, da razliko poviša davčni kmetom. Večji kmeti pa so že itak imeli ogromne predpise. Zato so se člani krajevnega odbora ustrelili tega dela in so vrnili vse finančne odseku pri okraju. Reč se je tako malo zavlekla: Med tem časom pa so na finančnem odseku pisali položnice in jih razposiljali kmetom s pozivom, naj plačajo davek v 14 dneh, sicer da bo rubarb.

Slka leta 1948

Zadeva je postala resna. Zvezde se je, da so v nekaterih občinah že rubili za davek in pri tem za smešno nizko ceno jemali kmetom živež, pridek, živino. Šlo je torej zares. Davčna uprava ni smela po nalogu partizanskih šefov nič popuščati. Večji del kmetov je torej plačal davek kot so bili predpisani, čeprav s skrajno težavo. Marsikaj so morali prodati, da so dobili gotovino za davek: nekateri les, nekateri živino, nekateri celo živež.

Po preteklu 14-dnevnega roka sta se pojavila v kraju dva mladinci dobrih 20 let starci, hivša partizana, tovarniška delavca in začela za rubeb popisovati razne predmete zlasti pa živila pri onih kmetih, ki se niso plačali davka. Rubila sta v prvi vrsti živež. Zato sta povsod najprej pregledala shrambe. Žito, mast, meso, to jima je najbolj dišalo. Rubila sta te predmete po smešno nizkih cenah, kakor se je to izvedelo tudi iz drugih občin. Da ne bi jim zarubljeni živil dejansko vzel, so jih kmetje v strahu hitro sami prodali po dosti ugodnejših cenah in so tako prisiljeni plačati davke in rubežne stroške. Nekateri so si denar tudi izposodili, drugi so prodali državi (lesnih trgovcev več ni) stoječ les in na račun prodanega lesa dobili denar, samo da so se rešili pogubne prisilne prodaje.

Eina, ki je računata na milost
Nekaj kmetica pa le ni plačala davka. Upala je, da ji bodo prizanesli. Prišel je državni kamplj in na njem poleg šoferje še dva milicionarja (orodnika), dva delavca in dva uradnika davčnega odseka. Pobrali so kmetici, vdovi, starci čez 60 let, ki je pred okupacijo zvesto pomagala partizanom, ves živež, moko, suho meso, šivalni stroj, vse to za smešno ceno 5000 dinarjev. Za to blago bi ženska dobila v prosti prodaji najmanj šestkrat toliko, torek 30.000 dinarjev. Seveda so računali kmetici poleg davkov še stroške rubežni 3500 dinarjev. To je samo en primer, kako postopa ljudska oblast z ljudstvom v novi socialni državi, ki ne pozna usmiljenja, kadar gre za koristi državne blagajne.

Kmetje so morali torej plačati pretirano visoke davke za nazaj, četudi so se za to zadolžili ali morali prodati stoječ les ali živino iz hleva. Toda v njih glave je prišlo spoznanje, kaj prav za prav pomeni ljud-

Hiše naprodaj

Naprodaj je 5 krasnih lotov s zadnjim drevjem zasajenih, tako dobra zemlja. Nahajajo se na Highland in Trebisky cestah v Richmond Heights. Za informacije pokličite IV 3389. (155)

MALI OGLASI

Lepa zidana hiša naprodaj
V bližini E. 185. St., za 1 držino, 6 sob, spremenna soba, jedilna kuhinja, 1 spalna soba sponzaj, 2 spalni sobi zgorej in kopalnica, beneški zastori, storm doors, windows and screens, garaz, vrt z nekaj sadnim drevojem, vse je v dobrem stanju in se lahko takoj vselite vanj. Za podrobnosti pokličite

Edward Kovač Realty

960 E. 185. St.

KE 5030

(x)

5 lotov naprodaj

Naprodaj je 5 krasnih lotov s zadnjim drevjem zasajenih, tako dobra zemlja. Nahajajo se na Highland in Trebisky cestah v Richmond Heights. Za informacije pokličite IV 3389. (155)

Super Market naprodaj

Grocerija in mrzlo meso, stanovanje 3 sob, zmerna najemnina, lese za 5 let. Prodaja na debelo \$70,000 na leto. Knjige kupec lahko pregleda. Zelo dober kup. Pokličite IV 5956 po 7 zvečer.

Wm. J. Van Aken Org.

PR 3777.

(155)

Prijatel's Pharmacy

PREKLETA KRI

ROMAN

Karel Mauser

Fantje navijajo vrv okoli mladega jesena.

"Na glavo pazi, da kam ne zadeneš," svetuje Kocjanov. "Pa steno priveži na pas, da ti ne bo vnapoto."

Fronc je ves zmeden.

Grmač še nekrat pregleda volze in zanjko, ki drži Fronca čez prsa.

"Počasi spuščajte."

"Počakaj," se prav nazadnje domisli Grmač. "Kamen lahko preže vrvi. Nekaj je treba podstaviti, da bo vrv prosto teklia."

Potlej so privlekli mlado bukev, ki jo je podrl sneg in jo položili na rob. Vrv bo vsaj po gladkem tekla.

Luč izginja. Fantje počasi odvijajo vrv. Francka je nehalo vekati.

Vse strimi za lučjo, ki izginja v globino. V sreih je, nekaj težkega, že slutenega.

"Če so notri, so mrtvi," hlipne Vižar. Nihče mu ne odgovori.

Iz globine ni glasu. Toda vrv je mlahava. Fronc mora biti na dnu.

Boštjan sloni čez rob.

"Fronc!"

Daleč spodaj gori lučka.

Nobenega odziva.

"So dol?"

Tudi Boštjanu se trese glas. Zdaj Froncov glas votlo bobi po steni navzgor. Vsi ga slišijo.

Mrtvi.

Francka bruhne v vek, Vižar sloni na jesenu in glava se mu trese. Boštjanove oči so motne, nekam izgubljene.

Zdaj leže na trebuh Grmač.

"Odveži se in po enega navezu, da jih potegnemo kvíšku."

Vrv se premika.

Okrog jame je spet tiho. Samo Francka pritajeno veka v robec.

Zdaj Fronc vleče vrv in vpije.

Vlečajo. Počasi, previdno.

Razbita glava.

Matevž je.

"Francka, ne ženi se," drži Urban Francko za ramo.

Mrlič leži na gazi, zlomljen, zbit. Voda med lasmi je pomrnila.

V BLAG SPOMIN
DRUGE OBLETNICE PRERANE
SMRTI NAŠE LJUBLJENE MAME

Frances Turk

ki je za vedno zatisnila svoje oči
dne 9. avgusta 1946.

Oj, zvonovi, le zvonite!
Svet naj briško vest izve,
ljubljeni in dobrí mami
ne utriplje več arce.

Vse dni je trpež za nas
to utrujeno telo—
zdaj do kraja odpotoko
v miru ho se pod zemljo.

Zahajajoči ostali:

SINOVI in HČL.

Cleveland, O. 9. avgusta 1948.

Poldi strmi v plamenčke sveč in se bedasto smehlja predse.

"A — a — a," maje z glavo, kakov da zazibava otroka.

Poldi, zadnji brst preklete krvi, preklet od suhe roke do jezikove korenine.

Francka čuti, da Bog ni mogel maščevati grehov rodu. Gleda zverišno postavo, zmedene oči in nihajoča glavo.

"A — a — a."

Francka mora misliti na Urbana, na sanje, ki so umrle, na noči, ko je od hte trgala blazino in poslušala petje zabreški fantov.

Vse je mimo.

Matevž leži v črni krsti in z njim ves Piškotarjev dom, preklet od dekel in hlapec, od rojenih in nerojenih otrok, ki so rasli iz blodne Piškotarjeve krovne.

"A — a — a."

Poldova glava niha kakor mrzlo nihalo.

Pogreb je bil vseh treh hkrati. Dve črni krsti in bela Tomaževa.

Kaj takega na Bregu še ni bilo.

Nežika je mislila, da ob misli na Tomaža ne bo vekala. Pa je bolj kot za očetom. Vse je še enkrat vstalo v srcu in šlo mimo oči. Kakor procesija.

Prve sanje in prva srčanja, sladke besede in pesmi, lectova srca in žegnanja, romanja in nedeljski popoldnevi.

Bela krsta leži na vrveh in nov se odtrga in se obrne nazaj.

Vsa vas je tiha. Kropilci se kar srečujejo. K Mrkovicu, k Vižarju, k Piškotarju.

Tiho govorje ljudje, kakor da jih je groza.

"Matevž in Tomaž sta se udrila."

Nemara bo le res, da je Matevž takrat Tomaža s soro.

Bogve, noč nobeden nič reči. V srcu pa vsak verjame.

Le kako je Mrkovec prišel zraven?

Seveda, s Tomažem sta bila zadnje čase kar vedno skupaj. Skupaj sta lazila za Piškotarjevim.

Zvonovi zvone po cel dan. Ne nehajo. Za tri zvone.

Kropilci se vrste. Iz Zabrežja, z Bistrice in Srednje vase.

Pri Mrkovicu komaj kaj jedo. Francka sploh nič.

Vižar ždi pri peči in za vsemi kropilcem pogleda z meglemimi očmi.

"Boglonaj!"

Jemnasta, take žalosti Zabrežje ne pomni. Da bi pri treh hkrati imeli mrlča.

Naka.

V krstah leže mrlči, negibni, obtolčeni, višnjevi v obraz.

Miren je Mrkovec.

Pameten Tomaž.

Miren je Piškotar.

Da so se tako spravili v kraj, kar ne morejo verjeti ljudje.

V Vižarju se bolečina kmalu unese. Saj ni, da bi se človek grizel. Tomaž je prestal. Saj ni imel nič dobrega.

Tudi Vižarka je teh misli.

Mrkovev Fronc nima obstanka. Vsi otroci so v hiši, nobenemu ni do govorjenja. Nežika je od vseh najbolj mirna. Nekam vdano je prenesla očetovo smrt, še bolj vdano Tomažovo.

Fronc čuti, da ji je s Tomažovo smrtjo odleglo. Ga vsaj ne bo več videla.

Čeprav so oče na parah, mora Fronc misliti na Balantovega Primoža.

Oteplo se misli, pa se mu že druga vsiljuje. Koj, ko bo žalovanja konec, bo morala priti Reza k hiši. Ne bo šlo drugače.

Po Piškotarjevem dvorišču je tiho. Matevž leži med rožami, in svečami, zbit, da ga ni moč spoznati.

Francka je tamasta od žalosti. Saj ji za Matevža ni veliko, vendar jo je nesrečna smrt pretresla bolj kakor bi kdo mislil.

Potlej leti kamenje na pokrov, za kamenjem prst, težka ilovica.

Tri nove gomile.

Tudi Ložka je bila na pogrebu in sicer v črnini. Saj še starega ni obžalovala.

Ljudje se spogledujejo. Za Matevžem vekata samo dva: Francka in Ložka.

Iz Zabrežja nihče drugi.

Kocjan ve, da se je Urban zlagal.

14.

Trije kralji so odkoledovali.

Ko v hiši obeša suknič na klin, hrkne Kocjan. "Kje si hodil?"

"Vreme sem šel gledat. Ne more bo zjutraj hud mraz."

Kocjan ve, da se je Urban zlagal.

Pa nič ne reče. Vesel je, da je sinu odleglo. Vsaj spal bo lahko.

To nikjer zapisano, da mora biti ohjet z muziko. Tudi brez harmonike bo držalo. Da bo le delavniki gospodinjo dobili. Ko bo Reza prišla, naj pa Nežika odide.

Tako bo najbolj prav. Pričmož se je ne bo branil, če bo moral kaj jutri na oklice.

Zdaj do Svečnice ni več praznikov. Prav. Saj ne bo več tolito govorjenja. Ob delavniki vendarne ni toliko časa. Ženske še poklepetičijo, dedecem se pa že ne da.

Pri Mrkovicu gre vse po strem. Boštjan se je domenil za Kovor. Pačasi bo treba misliti na to, da se bodo skapljali od doma vsi razen Fronca. Tonej kani, ki bo odbrekal vojaščino, na Bistrico.

Čez pomlad bo Boštjan še postal pri hiši. Fronc ne bo zmogel vsega. Potlej je pa najboljše, če kmalu pripelje Rezo k hiši. Leta ne bo mogel čakati. Ga bo preveč basalo. Ljudje ne bodo zamerili. Saj

WANTED TO RENT 4 - 5 - 6 ROOMS

Apartment or house
Adult family of 4
Best of care
Will decorate
Euclid preferred
Please phone IV 4979

Slika nam predstavlja nemško "Nmažonko" ki opravlja svoje delo pri popravljanju ceste v Berlinu. Ob veliki poletni vročini ne čuti pomanjkanja obleke ker ji zadostuje kopalna obleka in sandali na nogah.

NOVICE--z vsega sveta

NOVICE--ki jih potrebujete

NOVICE--ki jih dobite še sveže

NOVICE--popolnoma nepristranske

NOVICE--kolikor mogoče originalne

NOVICE--ki so zanimive

vam vsak dan prinaša v hišo

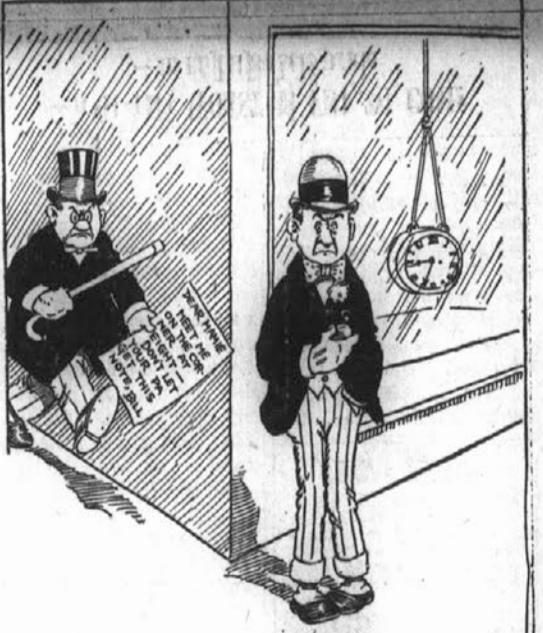
AMERIŠKA DOMOVINA

Poveljte fo sosedu, ki še ni naročen nanjo

Mož na bojišče — žena prevzela njegov posel. — Zglede je že, da bo treba brivnico zapreti, ker je moral mož na bojišče v obrambo Izraela. Priskočila je na pomoč njegova žena se naučila brivskega posla in tako je obdržala vrata brivnice odprtta tudi v odstotnosti njenega moža.

—AND THE WORST IS YET TO COME —in najhujše šele pride

ŽENINI IN NEVESTE!

Naša slovenska unijaka tiskar na vam tiska krasna poročna vabilna po jako zmerni ceni. Pridite k nam in si izberite vzorec papirja in črk.

Ameriška Domovina

6117 St. Clair Ave.

HEnderson 0628